
Gajendramokshanah from Vamanapurana

વામનપુરાણે ગજેન્દ્રમોક્ષણઃ

Document Information

Text title : Gajendramokshanah from Vamanapurana

File name : gajendramokShaNah_vAmanapurANa.itx

Category : vishhnu, stotra, vishnu, vAmanapurANa

Location : doc_vishhnu

Description/comments : vAmanapurANa | adhyAya 85/1-84|| Includes stuti from 31-67

Latest update : September 14, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 14, 2024

sanskritdocuments.org

વામનપુરાણે ગજેન્દ્રમોક્ષણઃ

નારદ ઉવાચ ।

યાન્ જાધ્યાન્ ભગવદ્ ભક્ત્યા પ્રહ્લાદો દાનવોઽજપત્ ।

ગજેન્દ્રમોક્ષણાદીંસ્તુ ચતુરસ્તાન્ વદસ્વ મે ॥ ૧ ॥

પુલસ્ત્ય ઉવાચ ।

શ્રુણુષ્વ કથયિષ્યામિ જાધ્યાનેતાંસ્તપોધન ।

દુઃસ્વપ્નનાશો ભવતિ ચૈરુક્તૈઃ સંશ્રુતૈઃ સ્મૃતૈઃ ॥ ૨ ॥

ગજેન્દ્રમોક્ષણં ત્વાદૌ શ્રુણુષ્વ તદનન્તરમ્ ।

સારસ્વતં તતઃ પુણ્યૌ પાપપ્રશમનૌ સ્તવૌ ॥ ૩ ॥

સર્વરત્નમયઃ શ્રીમાંસ્ટ્રિકૂટો નામ પર્વતઃ ।

સુતઃ પર્વતરાજસ્ય સુમેરોર્ભાસ્કરદ્યુતેઃ ॥ ૪ ॥

ક્ષીરોદજલવીચ્યગ્રૈર્ધૌતામલશિલાતલઃ ।

ઉત્થિતઃ સાગરં ભિત્ત્વા દેવર્ષિગણસેવિતઃ ॥ ૫ ॥

અપ્સરોભિઃ પરિવૃતઃ શ્રીમાન્ પ્રસ્રવણાકુલઃ ।

ગન્ધર્વૈઃ કિન્નરૈર્યક્ષૈઃ સિદ્ધચારણપન્નગૈઃ ॥ ૬ ॥

વિદ્યાધરૈઃ સપત્નીકૈઃ સંયતૈશ્ચ તપસ્વિભિઃ ।

વૃકદ્વીપિગજેન્દ્રશ્ચ વૃતગાત્રો વિરાજતે ॥ ૭ ॥

પુન્નાગૈઃ કર્ણિકારૈશ્ચ ભિલ્વામલકપાટલૈઃ ।

ચૂતનીપકદમ્બૈશ્ચ ચન્દનાગુરુચમ્પકૈઃ ॥ ૮ ॥

શાલૈસ્તાલૈસ્તમાલૈશ્ચ સરલાર્જુનપર્પટૈઃ ।

તથાન્યૈર્વિવિધૈર્વૃક્ષૈઃ સર્વતઃ સમલકુતઃ ॥ ૯ ॥

નાનાધાત્વહૃતૈઃ શૃંગૈઃ પ્રસ્રવદ્ભિઃ સમન્તતઃ ।

શોભિતો રુચિરપ્રખ્યૈસ્ત્રિભિર્વિસ્તીર્ણસાનુભિઃ ॥ ૧૦ ॥

મૃગૈઃ શાખામૃગૈઃ સિંહૈર્માતઙ્ગૈશ્ચ સદામદૈઃ ।
 જીવજીવકસઙ્ઘુદૈશ્ચકોરશિખિનાદિતૈઃ ॥ ૧૧ ॥
 તસ્યૈકં કાઞ્ચનં શ્રુઙ્ગં સેવતે યં દિવાકરઃ ।
 નાનાપુષ્પસમાકીર્ણં નાનાગન્ધાધિવાસિતમ્ ॥ ૧૨ ॥
 દ્વિતીયં રાજતં શ્રુઙ્ગં સેવતે યં નિશાકરઃ ।
 પાણ્ડુરામ્બુદસઙ્કાશં તુષારચયસન્નિભમ્ ॥ ૧૩ ॥
 વજ્રેન્દ્રનીલવૈડૂર્યતેજોભિર્ભાસયન્ દિશઃ ।
 તૃતીયં બ્રહ્મસદનં પ્રકૃષ્ઠે શ્રુઙ્ગમુત્તમમ્ ॥ ૧૪ ॥
 ન તત્કૃતઘ્નાઃ પશ્યન્તિ ન નૃશંસા ન નાસ્તિકાઃ ।
 નાતમતપસો લોકે યે ચ પાપકૃતો જનાઃ ॥ ૧૫ ॥
 તસ્ય સાનુમતઃ પૃષ્ઠે સરઃ કાઞ્ચનપદ્મજમ્ ।
 કારણવસમાકીર્ણં રાજહંસોપશોભિતમ્ ॥ ૧૬ ॥
 કુમુદોત્પલકલ્પારૈઃ પુણ્ડરીકૈશ્ચ મણ્ડિતમ્ ।
 કમલૈઃ શતપત્રૈશ્ચ કાઞ્ચનૈઃ સમલઙ્કૃતમ્ ॥ ૧૭ ॥
 પત્રૈર્મરકતપ્રાખ્યૈઃ પુષ્પૈઃ કાઞ્ચનસન્નિભૈઃ ।
 ગુલ્મૈઃ કીચકવેણૂનાં સમન્તાત્ પરિવેષિતમ્ ॥ ૧૮ ॥
 તસ્મિન્ સરસિ દૃષ્ટાત્મા વિરુપોડન્તર્જલેશયઃ ।
 આસીદ્ ગ્રાહો ગજેન્દ્રાણાં રિપુરાકેકરેક્ષણઃ ॥ ૧૯ ॥
 અથ દન્તોજ્જવલમુખઃ કદાચિદ્ ગજયૂથપઃ ।
 મદસ્રાવી જલાકાલ્લી પાદચારીવ પર્વતઃ ॥ ૨૦ ॥
 વાસયન્મદગન્ધેન ગિરિમૈરાવતોપમઃ ।
 ગજો હ્યગ્જનસઙ્કાશો મદાચ્ચલિતલોચનઃ ॥ ૨૧ ॥
 તૃષિતઃ પાતુકામોઽસૌ અવતીર્ણશ્ચ તજ્જલમ્ ।
 સલીલઃ પદ્મજવને યૂથમધ્યગતશ્ચરન્ ॥ ૨૨ ॥
 ગૃહીતસ્તેન રૌદ્રેણ ગ્રાહેણાવ્યક્તમૂર્તિના ।
 પશ્યન્તીનાં કરેણૂનાં કોશન્તીનાં ચ દારુણમ્ ॥ ૨૩ ॥
 હ્રિયતે પદ્મજવને ગ્રાહેણાતિબલીયસા ।
 (ગજ આકર્ષતે તીરં ગ્રાહ આકર્ષતે જલમ્ ॥ ૨૪ ॥

તયોર્દિવ્યં મહાયુદ્ધં જાતં વર્ષસહસ્રકમ્ ।)
 વારુણૈઃ સંયતઃ પાશૈર્નિષ્પ્રયત્નગતિઃ કૃતઃ ॥ ૨૪ ॥
 વેષ્ટ્યમાનઃ સુધોરૈસ્તુ પાશૈર્નાગો દૃઢૈસ્તથા ।
 વિસ્ફૂર્ય ચ યથાશક્તિઃ વિહોસંશ્ચ મહારવાન્ ॥ ૨૫ ॥
 વ્યથિતઃ સ નિરુત્સાહો ગૃહીતો ધોરકર્મણા ।
 પરમાપદમાપન્નો મનસાઽચિન્તયદ્યદિમ્ ॥ ૨૬ ॥
 સ તુ નાગવરઃ શ્રીમન્ નારાયણપરાયણઃ ।
 તમેવ શરણં દેવં ગતઃ સર્વાત્મના તદા ॥ ૨૭ ॥
 એકાત્મા નિગૃહીતાત્મા વિશુદ્ધેનાન્તરાત્મના ।
 જન્મજન્માન્તરાભ્યાસાત્ ભક્તિમાન્ ગરુડધ્વજે ॥ ૨૮ ॥
 નાન્યં દેવં મહાદેવાત્ પૂજયામાસ કેશવાત્ ।
 મથિતામૃતકૃનાભં શર્ખચક્રગદાધરમ્ ॥ ૨૯ ॥
 સહસ્રશુભનામાનમાદિદેવમજે વિભુમ્ ।
 પ્રગૃહ્ય પુષ્કરાગ્રેણ કાઞ્ચનં કમલોત્તમમ્ ।
 આપદ્ધિમોક્ષમન્વિચ્છન્ ગજઃ સ્તોત્રમુદીરયત્ ॥ ૩૦ ॥
 ગજેન્દ્ર ઉવાચ । (અથ સ્તુતિઃ ।)
 ઐં નમો મૂલપ્રકૃતયે અજિતાય મહાત્મને ।
 અનાશ્રિતાય દેવાય નિઃસ્પૃહાય નમોઽસ્તુ તે ॥ ૩૧ ॥
 નમ આધાય બીજાય આર્ષેયાય પ્રવર્તિને ।
 અન્તરાય ચૈકાય અવ્યક્તાય નમો નમઃ ॥ ૩૨ ॥
 નમો ગુહ્યાય ગૂઢાય ગુણાય ગુણવર્તિને ।
 અપ્રત્યક્ષપ્રમેયાય અતુલાય નમો નમઃ ॥ ૩૩ ॥
 નમઃ શિવાય શાન્તાય નિશ્ચિન્તાય યશસ્વિને ।
 સનાતનાય પૂર્વાય પુરાણાય નમો નમઃ ॥ ૩૪ ॥
 નમો દેવાધિદેવાય સ્વભાવાય નમો નમઃ ।
 નમો જગત્પ્રતિષ્ઠાય ગોવિન્દાય નમો નમઃ ॥ ૩૫ ॥
 નમોઽસ્તુ પદ્મનાભાય નમો યોગોદ્ભવાય ચ ।
 વિશ્વેશ્વરાય દેવાય શિવાય હરયે નમઃ ॥ ૩૬ ॥

नमोऽस्तु तस्मै देवाय निर्गुणाय गुणात्मने ।
 नारायणाय विश्वाय देवानां परमात्मने ॥ ३७ ॥
 नमो नमः कारणवामनाय नारायणायामितविङ्कमाय ।
 श्रीशार्ङ्गयङ्कासिगदाधराय नमोऽस्तु तस्मै पुरुषोत्तमाय ॥ ३८ ॥
 गुड्याय वेदनिलयाय मण्डोदराय सिंहाय दैत्यनिधनाय यतुर्बुधाय ।
 ब्रह्मेन्द्ररुद्रमुनियारणसंस्तुताय देवोत्तमाय वरदाय नमोऽव्युताय ॥ ३९ ॥
 नागेन्द्रदेवशयनासनसुप्रियाय गोक्षीरलेमशुकनीलघनोपमाय ।
 पीताम्बराय मधुकैटभनाशनाय विश्वाय यारुमुकुटाय नमोऽजराय ॥ ४० ॥
 नाभिप्रजातङ्कमलस्थयतुर्म्भाय श्रीरोदकाण्वनिङेतयशोधराय ।
 नानाविचित्रमुकुटाङ्गदलूषणाय सर्वेश्वराय वरदाय नमो वराय ॥ ४१ ॥
 भक्तिप्रियाय वरदीप्तसुदर्शनाय कुल्लारविन्दविपुलायतलोचनाय ।
 देवेन्द्रविघ्नशमनोद्यतपौरुषाय योगेश्वराय विरजाय नमो वराय ॥ ४२ ॥
 ब्रह्मायनाय त्रिदशायनाय लोकाधिनाथाय भवापनाय ।
 नारायणायात्महितायनाय महावराढाय नमस्करोमि ॥ ४३ ॥
 कूटस्थमव्यक्तमचिन्त्यरूपं नारायणं कारणमादित्देवम् ।
 युगान्तशेषं पुरुषं पुराणं तं देवदेवं शरणं प्रपद्ये ॥ ४४ ॥
 योगेश्वरं यारुविचित्रमोलिमञ्जयमग्र्यं प्रकृतेः परस्थम् ।
 क्षेत्रज्ञमात्मप्रभवं वरेण्यं तं वासुदेवं शरणं प्रपद्ये ॥ ४५ ॥
 अदृश्यमव्यक्तमचिन्त्यमव्ययं मधुर्धयो ब्रह्ममयं सनातनम् ।
 वदन्ति यं वै पुरुषं सनातनं तं देवगुह्यं शरणं प्रपद्ये ॥ ४६ ॥
 यदक्षरं ब्रह्म वदन्ति सर्वगं निशम्य यं मृत्युमुष्मात् प्रमुच्यते ।
 तमीश्वरं तृप्तमनुत्तमैर्गुणैः परायणं विष्णुमुपैमि शाश्वतम् ॥ ४७ ॥
 कार्यं क्रिया कारणमग्रमेयं छिद्रेणबाहुं वरपद्मनाभम् ।
 महाबलं वेदनिधिं सुरेशं ब्रह्म विष्णुं शरणं जनार्दनम् ॥ ४८ ॥
 किरीटकेयूरमण्डालनिष्ठैर्मण्युत्तमालङ्कृतसर्वगात्रम् ।
 पीताम्बरं काञ्चनभक्तियुक्तं मालाधरं देशवभक्त्युपैमि ॥ ४९ ॥
 भवोद्भवं वेदविदां वरिष्ठं योगात्मनां साङ्ख्यविदां वरिष्ठम् ।
 आदित्यरुद्राश्विनसुप्रभावं प्रभुं प्रपद्येऽव्युत्तमात्मवन्तम् ॥ ५० ॥

શ્રીવત્સાહું મહાદેવં દેવગુહ્યમનૌપમમ્ ।
 પ્રપદ્યે સૂક્ષ્મમચલં વરેણ્યમભયપ્રદમ્ ॥ ૫૧ ॥
 પ્રભવં સર્વભૂતાનાં નિર્ગુણં પરમેશ્વરમ્ ।
 પ્રપદ્યે મુક્તસઙ્ગાનાં યતીનાં પરમાં ગતિમ્ ॥ ૫૨ ॥
 ભગવન્તં ગુણાધ્યક્ષમક્ષરં પુષ્કરેક્ષણમ્ ।
 શરાણ્યં શરાણં ભક્ત્યા પ્રપદ્યે ભક્તવત્સલમ્ ॥ ૫૩ ॥
 ત્રિવિક્રમં ત્રિલોકેશં સર્વેષાં પ્રપિતામહમ્ ।
 યોગાત્માનં મહાત્માનં પ્રપદ્યેઽહં જનાર્દનમ્ ॥ ૫૪ ॥
 આદિદેવમજં શમ્ભું વ્યક્તાવ્યક્તં સનાતનમ્ ।
 નારાયણમણીયાંસં પ્રપદ્યે બ્રાહ્મણપ્રિયમ્ ॥ ૫૫ ॥
 નમો વરાય દેવાય નમઃ સર્વસહાય ચ ।
 પ્રપદ્યે દેવદેવેશમણીયાંસમણોઃ સદા ॥ ૫૬ ॥
 એકાય લોકતત્વાય પરતઃ પરમાત્મને ।
 નમઃ સહસ્રશિરસે અનન્તાય મહાત્મને ॥ ૫૭ ॥
 ત્વામેવ પરમં દેવમૃષયો વેદપારગાઃ ।
 કીર્તયન્તિ ચ યં સર્વે બ્રહ્માદીનાં પરાયણમ્ ॥ ૫૮ ॥
 નમસ્તે પુણ્ડરીકાક્ષ ભક્તાનામભયપ્રદઃ
 સુબ્રહ્મણ્ય નમસ્તેઽસ્તુ ત્રાહિ માં શરણાગતમ્ ॥ ૫૯ ॥
 પુલસ્ત્ય ઉવાચ ।
 ભક્તિં તસ્માનુસન્ધિન્ત્ય નાગસ્યામોઘસમ્ભવઃ ।
 પ્રીતિમાનભવદ્ વિષ્ણુઃ શઙ્ખચક્રગદાધરઃ ॥ ૬૦ ॥
 સાન્નિધ્યં કલ્પયામાસ તસ્મિન્ સરસિ કેશવઃ ।
 ગરુડસ્થો જગત્સ્વામી લોકાધારસ્તપોધનઃ ॥ ૬૧ ॥
 ગ્રાહ્યસ્તં ગજેન્દ્રં તં તં ચ ગ્રાહ્યં જલાશયાત્ ।
 ઉજ્જહારાપ્રમેયાત્મા તરસા મધુસૂદનઃ ॥ ૬૨ ॥
 સ્થલસ્થં દારયામાસ ગ્રાહ્યં ચક્રેણ માધવઃ ।
 મોક્ષયામાસ નાગેન્દ્રં પાશેભ્યઃ શરણાગતમ્ ॥ ૬૩ ॥

સ હિ દેવલશાપેન હૂહૂર્ગન્ધર્વસત્તમઃ ।
 ગ્રાહત્વમગમત્ કૃષ્ણાદ્ વધં પ્રાપ્ય દિવં ગતઃ ॥ ૬૪ ॥
 ગજોડપિ વિષ્ણુના સ્પૃષ્ઠો જાતો દિવ્યવપુઃ પુમાન્ ।
 આપદ્વિક્તૌ યુગપદ્ ગજગન્ધર્વસત્તમૌ ॥ ૬૫ ॥
 પ્રીતિમાન્ પુણ્ડરીકાક્ષઃ શરણાગતવત્સલઃ ।
 અભવત્ ત્વથ દેવેશસ્તાભ્યાં ચૈવ પ્રપૂજિતઃ ॥ ૬૬ ॥
 ઇદં ચ ભગવાન્ યોગી ગજેન્દ્ર શરણાગતમ્ ।
 પ્રોવાચ મુનિશાર્દૂલ મધુરં મધુસૂદનઃ ॥ ૬૭ ॥
 શ્રીભગવાનુવાચ ।
 યો માં ત્વાઞ્ચ સરશ્ચૈવ ગ્રાહસ્ય ચ વિદારણમ્ ।
 ગુલ્મકીચકરેણૂનાં રૂપં મેરોઃ સુતસ્ય ચ ॥ ૬૮ ॥
 અશ્વત્થં ભાસ્કરં ગડ્ગં નૈમિષારણ્યમેવ ચ ।
 સંસ્મરિષ્યન્તિ મનુજાઃ પ્રયતાઃ સ્થિરબુદ્ધયઃ ॥ ૬૯ ॥
 કીર્તયિષ્યન્તિ ભક્ત્યા ચ શ્રોષ્યન્તિ ચ શુચિવ્રતઃ ।
 દુઃસ્વપ્નો નશ્યતે તેષાં સુસ્વપ્નશ્ચ ભવિષ્યતિ ॥ ૭૦ ॥
 માત્સ્થં કૌર્મઞ્ચ વારાહં વામનં તાર્ક્ષ્યમેવ ચ ।
 નારસિંહં ચ નાગેન્દ્રં સૃષ્ટિપ્રલયકારકમ્ ॥ ૭૧ ॥
 એતાનિ પ્રાતરુત્થાય સંસ્મરિષ્યન્તિ ચે નરાઃ ।
 સર્વપાપૈઃ પ્રમુચ્યન્તે પુણ્યં લોકમવાપ્નુયુઃ ॥ ૭૨ ॥
 પુલસ્ત્ય ઉવાચ ।
 એવમુક્ત્વા હૃષીકેશો ગજેન્દ્રં ગરુડધ્વજઃ ।
 સ્પર્શયામાસ હસ્તેન ગજં ગન્ધર્વમેવ ચ ॥ ૭૩ ॥
 તતો દિવ્યવપુર્ભૂત્વા ગજેન્દ્રો મધુસૂદનમ્ ।
 જગામ શરણં વિપ્ર નારાયણપરાયણઃ ॥ ૭૪ ॥
 તતો નારાયણઃ શ્રીમાન્ મોક્ષયિત્વા ગજોત્તમમ્ ।
 પાપબન્ધાચ્ચ શાપાચ્ચ ગ્રાહં ચાદ્ભુતકર્મકૃત્ ॥ ૭૫ ॥
 ઋષિભિઃ સ્તૂયમાનશ્ચ દેવગુહ્યપરાયણૈઃ ।
 ગતઃ સ ભગવાન્ વિષ્ણુર્દુર્લભોયગતિઃ પ્રભુઃ ॥ ૭૬ ॥

ગજેન્દ્રમોક્ષણં દૃષ્ટ્વા દેવાઃ શક્રપુરોગમાઃ ।
વવન્દિરે મહાત્માનં પ્રભું નારાયણં હરિમ્ ॥ ૭૭ ॥
મહર્ષયશ્ચારણાશ્ચ દૃષ્ટ્વા ગજવિમોક્ષણમ્ ।
વિસ્મયોત્કુલ્લનયનાઃ સંસ્તુવન્તિ જનાર્દનમ્ ॥ ૭૮ ॥
પ્રજાપતિપતિર્બ્રહ્મા ચક્રપાણિવિચેષિતમ્ ।
ગજેન્દ્રમોક્ષણં દૃષ્ટ્વા ઇદં વચનમબ્રવીત્ ॥ ૭૯ ॥
ય ઇદં શ્રુણુયાન્નિત્યં પ્રાતરુત્થાય માનવઃ ।
પ્રાપ્નુયાત્ પરમાં સિદ્ધિં દુઃસ્વપ્નસ્તસ્ય નશ્યતિ ॥ ૮૦ ॥
ગજેન્દ્રમોક્ષણં પુણ્યં સર્વપાપપ્રણાશનમ્ ।
કથિતેન સ્મૃતેનાથ શ્રુતેન ચ તપોધનઃ ।
ગજેન્દ્રમોક્ષણેનેહ સઘઃ પાપાત્ પ્રમુચ્યતે ॥ ૮૧ ॥
એતત્પવિત્રં પરમં સુપુણ્યં સહીર્તનીયં ચરિતં મુરારેઃ ।
યસ્મિન્ કિલોક્તે બહુપાપબન્ધનાત્ લભ્યેત મોક્ષો દ્વિરદેન ચદ્રત્ ॥ ૮૨ ॥
અજં વરેણ્યં વરપદ્મનાભં નારાયણં બ્રહ્મનિધિં સુરેશમ્ ।
તં દેવગુહ્યં પુરુષં પુરાણં વન્દામ્યહં લોકપતિં વરેણ્યમ્ ॥ ૮૩ ॥
પુલસ્ત્ય ઉવાચ ।
એતત્ તવોક્તં પ્રવરં સ્તવાનાં સ્તવં મુરારેર્વરનાગકીર્તનમ્ ।
યં કીર્ત્યં સંશ્રુત્ય તથા વિચિન્ત્ય પાપાપનોદં પુરુષો લભેત ॥ ૮૪ ॥
ઇતિ શ્રીવામનપુરાણે પુલસ્ત્યનારદસંવાદે વામનપ્રાદુર્ભાવિ
ગજેન્દ્રમોક્ષણં નામ પચ્ચાશીતિતમોઽધ્યાયઃ ॥ ૮૫ ॥

Verse 24 is inserted above to match the
sequence from pancharatnagItA. It does not
have the concluding verse 84 to compensate.

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

